

טיב הקהילה

ב"ד

פר' מצודע

ח' ניסן תשפ"ב

המנים לפי אופק דרושלים

זמן הדלקת הנרות ומצ"ש

הדרה"ג 6:28

מוצש"ק 7:41

ר"ת 8:21

סוף זמן קריאת שמע ותפילה

סוק"ש א' 8:43 | סו"ת א' 10:02

סוק"ש ב' 9:26 | סו"ת ב' 10:31

המנים לפי שיעור קוץ |

גילוי מס:

615

יו"ל ע"י קהילת שבתי בבית ד'

בנשיאות מורנו ורבנו הרה"צ

רבי גמליאל הכהן רבינוביץ שליט"א

שבת הגדול |

טיב הפרשה

הנסיון ותכליתו

אינו דומה שמיעה לראיה וידיעה למעשה. כלומר, גם אם שמע ויודע מראש איזה קשיים עלולים לעמוד בדרכו, אין זה דומה למעשה בפועל, וייתכן שאחר שיראה בפועל את הקשיים יסוג אחור. על כן אין הוא מוכיח את נאמנותו לבוראו אלא אם כן מוכיח בפועל איך שהוא מתמודד עם כל המניעות ומתגבר עליהם.

זוהי הסיבה שהרבה נתעוררו לעבוד את בוראם בדחילו ורחימו, ולא עלתה בידיהם. כי נתיאשו באמצע דרכם, כי לא השיגה דעתם מהו פשר הקשיים המרובים הנקרים בדרכם, והיה נראה להם כאילו מן השמים אינם רצויים בעבודתם, ולכן מרחיקים אותם בכח. ולו חכמה השכילו היו מבינים כי דוקא ההסתר הנורא מוכיח שיגיעו עושה רושם בשמים, וזוהי הסיבה לכל הקשיים העומדים בדרכו, כי מתוך כך יוכחו בשמים שעבודתו היא אכן בלתי לה' לבדו, ושהוא מוכן באמת לבטל כל ישותו לבוראו.

זהו שנצטוונו בתורה הק' (דברים ו, ה): 'ואהבת את ה' אלקיך בכל לבבך ובכל נפשך ובכל מאודך'. היינו גם כשהיציר מוכיח לך שבעבודת בוראך תפסיד כל מה שהלב חומד, ומוסיף לאיים שתאבד גם חיים וממון בכל זאת עליך להוכיח את נאמנותך לבוראך, ומבלי להביט על חיי העולם הזה המשך בדרכך לעבוד את בוראך, עד שתוכיח בכך את נאמנותך לבוראך.

וכפי שתיאר זאת בספ"ק 'חובות הלבבות' בלשונו הזכה (שער אהבת ה', פ"א), על אחד מן החסידים, שהיה קם בלילה ואמר: אלקי! הרעבתני, ועירום עובתני, ובמחשכי הלילה הושבתני. ובעזך וגדלך נשבעתי: אם תשרפני באש - לא אוסיף כי אם אהבה אותך ושמחה בך. דומה למה שאמר איוב (יג, טו): 'הן יקטלני לו איחל'!

והוא שכתוב באברהם (בראשית כב, א): 'והאלקים ניסה את אברהם', שהתורה מספרת בזה, שדוקא על ידי נסיונות נתגדל אברהם אבינו, ואיתא שרק מתוך 'מסירות נפש' בתוך הסתר בעת שנצטוו על העקידה זכה להמשיך ביצחק נפש דדכורא, וזכה להעמיד את האומה הישראלית בעולם.

זה הדבר נרמז במקרא שלפנינו, 'זאת תורת המצורע' כלומר, התורה היא 'תורת המצורע', כי דוקא זה שהוא חפץ להחזיק בעץ החיים היא התורה הקדושה, מכשילו היצר בכל מיני קשיים, עד שעושהו בחינת 'מצורע' בגשם וברוח, כי ביכולתו גם להכשילו אפילו בחסאים חמורים, עד שנעשה טמא כמצורע, גם בתחום הגשמי הוא עושהו 'מצורע' שהינו כמנודה שאין לו אח וגואל. וכתוצאה מזה נדמה לו לאדם שדוחים אותו מן השמים בשתי ידים, אולם הכתוב מעיד שהסיבה לכך הוא כי האדם הוא במצב של 'ביום סהרתו' ומן השמים מבקשים להוכיח כי התעלותו וטהרתו היא כנה ואמיתית, ואחר שיווכחו מן השמים שאין מעצור בעדו מלעבוד את ה', אז 'הובא אל הכהן' - יבוא למדרגת 'כהן' שהינו משרת את ה', כי מן השמים יסכימו גם כן כי ראוי להימנות עם עובדי ה' האמיתיים. ואז יסורו ממנו כל ההסתרים, ויזכה תמיד לחזות בנועם ה' מרוב טובה בגשם וברוח.

זאת תהיה תורת המצורע ביום סהרתו והובא אל

הכהן: (יד, ב)

הנה רואים אנו לרוב שאחר שהאדם התעורר להרבות בעבודת בוראו, בתורה ובעבודה, דוקא אז מתעוררים אצלו כל מיני קשיים המבקשים לעכב בעדו מלהוציא את רצונו אל הפועל. הן קשיים טכניים והן קשיים נפשיים, כי דוקא באותה שעה הם באים לידי מכשול שלא מרצונם, וזה המכשול משמש כעדות שלא תהיה ביכולתם לעמוד בקשרי מלחמה עם יצרם, ועל כן עדיף שלא ינסו להתאמץ חינם...

בעיקר רואים זאת אצל ה'בעלי תשובה' שבעברם לא ידעו כלל מתורה ויהדות. הללו מעידים, שבעבר בעוד שלא זכו לחיי תורה, היו מלאים כל טוב, וזכו לחיים מאושרים ושמחים. ורק אחר שזכו להכיר ולהאמין שיש אלקים אמת, וחזרו לכור מחצבתם, והתחילו לשעבד עצמם לחוקי ומשפטי, מאז אין להם יום שאין קללתו מרובה מתברו, והם זקוקים להתמודד מדי יום בימיו, בהתמודדות קשות מנשוא גשמיים ורוחניים. ותמימתם בפיהם, על מה עשה ה' ככה? אם בעבר בעוד שלא נתקרבו אל הקדושה ראוים היו לחיים שלווים ומאושרים, על אחת כמה וכמה שראויים הם לכך אחר שנתקרבו לדת של תורה, ומה זאת שרואים בעינינו עולם הפוך?

התשובה לכך הוא, שאין עבודת הבורא ראויה לשמה אלא אם כן האדם מוכיח שחפץ בה בכל נפשו ומאודו. והנה כל עוד שאין משאלתו של אדם לבטל כל ישותו לבוראו, ואין רצונו לעבוד את בוראו כי אם במידה מסוימת, אין צריכים להרבות עליו מניעות, כי זה האדם אין בר השגה גבוהה, ועל כן גם אם מתגבר על מניעות קלות מוכיח בכך את נאמנותו לאותה עבודה שהוא שואף לכך. אולם זה שלבו ער לעבודה מרובה באיכות ובכמות, הרי עבודה זו דורשת ביטול הישות, ולא כל אדם יכול להעיד עליו כי מוכן ומזומן לכך, אלא אם כן מוכיח כי גם אחר שרבו עליו המניעות אינו מסכים להתפטר, ומוסר נפשו על כך, ולכן מרבים לנסותו. אולם ברבות הימים אחר שיווכחו מן השמים שעומד על דעתו ובצדקו, יסכימו גם מן השמים שרצונו באמת לעבוד את ה', ותהיה עבודתו רצויה לבוראו, ושוב לא ינסו אותו, לא בענינים גשמיים ולא בענינים רוחניים.

ואף שהקב"ה הוא בוחן כליות ולב, ויודע היטב שרצון האדם לעבודו באמת, מכל מקום מוטל על האדם להוכיח את רצונו רק מתוך עמידה בנסיונות, כי כל עוד שאין האדם עובר נסיון אין הוא עצמו עומד על דעתו האמיתית. כי ייתכן מאוד שכל רצונו העז מוגבל בתנאים מסוימים, וכשיווכח שאין לו את התנאים הנדרשים יסוג אחור, ועל כן מעמידים לפניו נסיונות קשים, כדי שיתגבר עליהם בפועל ויוכיח שהינו 'עובדי ה' באמת, ובכל מצב לא יתפטר מלבטל כל ישותו לבוראו.

וגם אם האדם לוקח בחשבון כל הנסיונות והקשיים העתידיים לעמוד בדרכו, ומקבל עליו להתמודד עמהם מתוך מסירות נפש, צריך לפעמים להוכיח כי קבלתו אכן היתה באמת ובתמים, כי

טיב המערכת

מעבדות לחרות

סיפר מודנו הרב שליט"א: בזמן מלחמת העולם השנייה היה הרבי מסקולען זצוק"ל בעיר טשערנוביץ, ובאותו מקום היו אז עוד הרבה יהודים המלחמה השפיעה קשות על הכלכלה והמזון היה יקר מאוד, הרבי השיג במסירות נפש קטח לאפיית מצות וכשנדע הדבר באו הרבה יהודים בבקשתם לקבל גם מצות לפסת הדיע הרבי שכל משפחה תקבל שלוש מצות ולא יותר, ולפתע הגיע רבי משה, בנו של הרבי רבי ברוך זצוק"ל מסערט וויניץ, ובפיו דרישה: אביו הרבי דורש לקבל שש מצות, אך הרבי מסקולען הדיע שאי אפשר ולמרות חשיבותו של הרבי לא יוכל לקבל יותר מכולם הבן הלך וחזר אחרי זמן קצר והדיע: אבא אמר, או שש מצות או כלום למול דרישה נחרצת זו לא יכול הרבי לעמוד ומסר לו שש מצות בהגיע ליל הסדר נשאר הרבי מסקולען בלי שום מצה מכיון שחילק הכל ולא השאיר כלום לעצמו, הרבי ומשפחתו עומדים אובדי עצות ולפתע דפיקות בדלת, פתח עומד בנו של הרבי מוויניץ ובידו שלוש מצות עבור הרבי מסקולען, באוסרו: אבא ידע שהרבי לא ישאיר לעצמו שום מצה ולכן ציוה עלי להתעקש לקבל עוד שלוש מצות שנשמרו עבורכם.

השבת נקראת 'שבת הגדול', על שם הנס שעשה הקב"ה לאבותינו במצרים בשבת זו, ובמשך אלפי שנים עם ישראל מציין שבת זו כביטוי לאהבה שיש לקב"ה אלינו, ואנו גם רוצים להשיב ולהראות לו שאנחנו אוהבים אותו, והדרך הנכונה להראות אהבתנו אליו היא על ידי שעושים את המצוות מתוך שמחה, וכשהידיע עושה בשמחה אינו מחשב חשבונות של מתאים לי או לא, והוא רוצה שלכל יהודי יהיו מצות וצרכי החג בלי לחשוב על עצמו כלל, כי זהו רצון השי"ת. כשאנו עומדים ימים ספורים לפני התקדש החג אנו יכולים להחליט שכל ההכנות שאנו עושים לכבוד החג יהיו מתוך שמחה כדי להראות שאנו עושים הכל מתוך אהבה וזהו חרות אמיתית (ע"פ שיהוה במלל שבתי)

ניתן לשפוע את שיחותיו של פורנו ורבנו שליט"א • במספר מיוחד וישיור
באידיש: 073-2951321 • בלשון הקודש: 073-2951320

טיב
ההודעות

הלכות ערבי פסחים

א. משכימין לביהינן בערב פסח, כדי שיגמור סעודתו קודם ד' שעות (מ"ב ס"י תכ"ט סק"ט).

ב. אין אומרים מזמור לתודה בערב פסח ובחול המועד פסח, שלחמי תודה היו חמץ ואפילו בערב פסח היה אסור להקריבה מפני שיבוא לידי נותר (שם סק"ט). ומ"מ אם התחיל לומר מזמור לתודה אין פוסק, כיון דיש מקומות שנהגין לאמרו, ואע"פ שלא נהגו כן, ע"פ אם התחיל לא יפסיק (פ"ג במ"ז ס"י תס"ח סק"ט).

ג. אבל אומרים המשנה דהתודה ואיל נזיר שבפרק איזהו מקומן, משום שאינו אלא לזכרון בעלמא, משא"כ במזמור לתודה שהיא במקום הקרבת תודה (ט"ז ס"י תס"ח סק"ט). ו"א הטעם משום שאינם רוצים לדלג משנה אחת בין שאר המשניות וחשבינן ליה כקורא בתורה (לפ"ס ס"י תס"ח ס"ט). אבל לא יאמר היה"ד כאלו הקרבתי תודה (ערוה"ש ס"י תכ"ט ס"ז).

ד. אין אומרים א-ל ארך אפים ולמצנצ בערב פסח (רמ"א ס"י תכ"ט ס"ב). ואע"ג דבשאר יו"ט אומרים, אין ערב פסח דומה לשאר ערב יום טוב כי הוא עצמו יום טוב (ש"ע הרב ס"י).

ה. אחר תפילת המנחה נכון שיתעסק בדיני קרבן פסח, ויחשוב לו הקדוש ברוך הוא כאלו קיים בפועל, ובש"ל"ה העתיק מסדה"י מה שילמד כל אדם (מ"ב ס"י תע"א סק"ט).

ו. מצוה לרוחץ ולגלח בערב יום טוב ויבוש בגדים נאים, ויך לבית המרחץ לאחר חצות לטבול לכבוד הרגל (רמ"א ס"י תע"א מ"ג ומ"ב ס"ט).

ז. מצוה שיוצאין בה בלילה אסורים לאכול כל יום ארבעה עשר, כדי שיהא היכר לאכילתה בערב, ויש נוהגים שלא לאכול כבר מראש חודש, ומצה נפוחה או כפולה אע"פ שבחמירין לה לחשבה כחמץ, מ"מ אסור לאכלה מעמוד השחר ואילך, דבכלל מצוה היא מעיקר הדין (שם ומ"ב ס"י סק"ט). ויש נוהגים להימנע כבר שלשים יום קודם הפסח שלא לאכול מצוה, [ומ"מ מצות חמץ של כל השנה מותר לאכול] (מב"ת ל"ז).

ח. קטן שיש בו דעת להבין אין להאכילו מצוה, דדרשינן והגדת לבנך וכי בעבור זה לא אמרתי אלא בשעה שמצה ומרוח מונחים לפניך, ואם כבר מילא הבן כריסו במצה לא שייך לומר בעבור זה שאינו חידוש לקטן, ואין חילוק בזה בין קטן לקטנות, אבל קטן שאינו יודע מידע מה שמספרין בלילה מציאות מצרים, מותר להאכילו כל היום (שם).

ט. אותם חומרות שנהגו ישראל קדושים בפסח, כגון מה שאין אוכלים דבר מבושל אצל השני, או מה שיש נוהגים לאכול רק מה שעשו והיו בבית ולא המיוצרים במפעל וכדומה, כל חומרות הללו הם רק בפסח עצמו, אבל לא בערב פסח לאחר זמן איסורו (ק"ט בש"ס). אבל קטניות למהנה שאין אוכלים אותם בפסח, גם בערב פסח לאחר זמן איסורו אין אוכלים אותם (הק יעקב ס"י תע"א סק"ט).

י. אסור לאכול פת משעה עשירית ולמעלה, כדי שיאכל מצוה לתיאבון, אבל יכול לאכול מעט פירות או ירקות בין חי בין מבושל, וה"ה בשיר דוגים וביצים וכה"ג, אבל לא ימלא כריסו מהם (ש"ע ס"י תע"א ס"א ומ"ב סק"ט).
יא. אסור לעשות מלאכה בערב פסח

הוכח לחכם ויאהבך

יצוה הכהן ולקח למטהר שתי צפרים חיות טהורות ועץ ארז ושני תולעת זאוב. (וי' פ' ופירש"י: לפי שהנגעים באין על לשון הרע, שהוא מעשה פטופטי דבריו, לפיכך הווקחו לטהרתו צפרים, שמפטרפטי תמיד בצפצוף קול: ועץ ארז - לפי שהנגעים באין על גסות הרוח: ושני תולעת זאוב - מה תקנתו ויתרפא, ישיפיל עצמו מגאותו, כתולעת וכאזוב:)

לימודים מתורת המצורע בימינו

הנה בימינו אין תורת הנגעים נהוגים, [וראה בספר 'חפץ חיים' בשער הזכירה פ"ו טעם לכן]. אולם תורתנו הקדושה היא נצחית, וגם בימינו בבואינו לעסוק בתורת הנגעים, מוטל עלינו להתבונן מה עוד חפיצה התורה להורות לנו בדבריה, דברים שיכולים וחיביים או בקיומם, ואכן אחר העיון בלשונו של רש"י מוצאים אנו בהם דרך האין להטיב מעשינו ולשוב בתשובה באמת.

רש"י בדבריו מלמדינו שאין האדם זוכה לתשובה כראוי אלא אם כן מכיר היטב באיולתו. ולכן כשהתורה מפרטת את הדברים הנצרכים להביא לטהרתו של המצורע, הקדימה את הדברים הבאים להוכיחו, והם ה'ציפורים' וה'עץ ארז', ורק לאחר מכן פירטה את הדברים הבאים להורות על תקנתו, שישפיל עצמו כארז. ומורה לנו בזה שהדרך להשיב את האדם לתשובה הוא רק כשמקדימים להודיעו עד כמה הוא מעוות דרכו בזה שהוא מרבה בדברים, עד שדומה על ידי זה לציפורים המרבים בצפצופים ללא תועלת, גם מגלים קלונו בכך שהוא דומה לעץ ארז המתגאה על לא דבר, ורק אחר שיכיר באיולתו ויתבייש מן האמת, יהיה מוכשר לבוא על תיקונו כי יוקל לו להשפיל עצמו כתולעת וכאזוב.

הוכח התוכחה בדרך כבוד

אולם גם אם צריכים להוכיח את החוטא עד שיכיר בחטאו, לימדה התורה שאין לעשותו כי אם בדרכי נועם וברמיזה, לכן לא ניצטוונו לומר להמצורע את הדברים באמירה מפורשת, כי אם ע"י הבאת הדברים המרמזים על כך, ומתוך כך ישכיל מעצמו להכיר בחטאו. כי התוכחה הקשה עלולה לפעמים להביא את ההיפך, אם תעורר שנאה בלב השומע, וימאן בקבלתה. ורק אם תהיה התוכחה בדרך רמז יתראה בה וישוב מדרכו.

ומה נעמו דברי האלשיך הקדוש, שפירש על זה הדרך את מאמר הכתוב (משלי ט, ח) 'אל תוכח לץ פן ישנאך הוכח לחכם ויאהבך', שהכתוב מדבר אל המוכיח ואומר לו: בבואך להוכיח את זולתך 'אל תוכח לץ' - לא תתן לפניו את ההרגשה שהנך מגדירו כ'לץ' ועל כן הנך מוכיחו, 'פן ישנאך' - שמא כתוצאה מכך תעורר עליו שנאה, וכתוצאה מכך לא יקבל את התוכחה, אלא 'הוכח לחכם' - תן לו את ההרגשה שהנך מוכיח לחכם, כי חשוב הוא בעיניך כחכם וירא אלקים, ואז 'ויאהבך' - עוד יוסיף לך אהבה, וירצה להמשיך לשמוע ממך דברי מוסר ותוכחה. עכ"ל.

בדברי האלשיך הקדוש אלו אנו רואים חידוש נוסף, והוא שמלבד מה שהתוכחה צריכה להיות ברמיזה, יש מקום לעשותה גם בדרך כבוד וחיבה, וגם לרשע מותר לתת את ההרגשה שהוא הגון כשמוכונים בכך לקרבו לדרכי התורה.

החיוב לעודד את הזולת במילה טובה

ומה מוטל עלינו לדון 'קל וחומר' שאם לץ ראוי לדברי עידוד כעין אלו, על אחת כמה וכמה שאנשים הגונים ראויים שיאמרו מקצת שבחים בפניהם כדי לעודדם ולחזק דרכם. ואכן מצאנו בבוהר הקדוש (חלק ג דף מ"ז:) שדבר זה אינו מוגדר רק כ'דבר הגון', אלא חיוב גמור הוא, והא לץ לשונו: 'כמה דעונשא דהאי בר נש בגין מלה בישא, כך עונשיה בגין מלה טבא דאתי לידה ויכיל למללא ולא מליל, בגין דפגים לההוא רוחא ממללא, דהיא אתתקנת למללא לעילא, ולמללא לתתא, וכלא בקדושה' ע"כ. פירושו: כמו שנענש האדם על דיבור רע שדיבר, כך גם נענש על דיבור טוב שבא לידו ויכול לדברו ולא אמרו. מפני שבוזה שלא דיבר טוב פגם את נשמתו המדברת. כיון שהנשמה נתקנה כדי לדבר למעלה לפני הקב"ה, ולדבר למטה דברים טובים, וכל דבריו יהיו בקדושה. ולכן זה שלא דיבר פגם בנשמה. והדברים חמורים כל כך כפי שרואים בהמשך דבריו, שמענישים על כך ב'נגעים' כמו שמענישים להמדברים 'לשון הרע'.

דברי הוזהר הקדוש אלו כמעט שאינם ידועים, כי גם אם רבו המדברים במעלתו של זה המדבר את חבירו לתורה ולעבודה ע"י מילה טובה, עדיין אינו ידוע שהדבר הוא בגדר חובה, והשתרפה מזה ראוי להיענש על כך בעונש הנגעים החמור.

ואכן בוזהר הקדוש מצינו רבות שהתנאים הקדושים הפליגו בשבח השמועות ששמעו מחבריהם, וכעין מה שמצינו איהו תנא שאמר על שמועות של חבירו שכדאי היה לו לבוא בזה העולם רק כדי לשמוע שמועה זו, ועוד ביטואים כעין אלו. וכן מצאנו רבות שאחר ששמעו מילי מעלייתא היו נושקים את האומרים.

אריכות ימים בזכות דיבורים המעודדים להזולת

ואספר עובדא ששמעתי מפי הרה"צ רבי נטע פריינד ז"ל, מה שסיפר לו מורו ורבו הגה"צ רבי איסר זלמן מלצר ז"ל, מה שבדידיה הוה עובדא. היה זה כשהיה בחור צעיר כבן י"ג שנה, אז כבר גלה למקום תורה בישיבה הגדולה שבוואליץ, ובהיותו מבני העניים היה לבושו קרוע ובלוע, והיה לבו שבור בקרבו.

רבי איסר זלמן שהה באותה תקופה באכסניא אחת עם הגאון רבי זליג ראובן בענגיס, לימים ראב"ד ירושלים, שלמד גם הוא בוואליץ. ובאחד הלילות פנה רבי זעליג ראובן אל רבי איסר זלמן ואמר לו מתוך התפעלות: ד'שונעו! [היה זה תואר של חיבה שהיתה שגורה ביניהם.] רבי חיים [מבריסק] אמר היום חידוש בשמך!

הדברים גרמו לרבי איסר זלמן קורת רוח ומתוך כך היה ביכולתו להתגבר על עצבונו. כיון שכך קיבל עליו רבי איסר זלמן, שברבות הימים כשיזכה גם הוא להריבץ תורה לתלמידים, שתדל גם הוא לעודד את התלמידים בדברים המרוממים את הנפשות. ואכן מעת שהתחיל להריבץ תורה לתלמידים התמסר תמיד לעודדם.

הפסטר רבי איסר זלמן וסיפר, שבצעירותו היו שנים שהיה חולה מסוכן, ותולה את זכיתו לאריכות ימיו רק בזכות מידה יפה זו.

סיפורי השגחה פרטית שגשגהו לבערכת ע"י הקוראים

הישועות בו מקיפות

אני עוסק בתיווך נדל"ן אבל לא דירות או בתים כי אם בתיווך של בניינים מוסדיים ומסחריים...

זה לא תחום פשוט בכלל ועד שנרקמת עסקה ושותים לחיים ישנם המון עליות, מורדות ואכזבות כאשר מעורבים בכל עסקה עורכי דין ויועצים רבים מספור ופעמים שהכל מוכן לחתימה אך אחד מהיועצים סותר את כל הבניין.

כך היה בבניין מסוים עד שהתיישאתי לגמרי מאותו נכס. לאחר יאוש מוחלט פגש אותי מאן דהו שמכיר אותי מהתחום ושאל אם יש משהו מעניין להציע, רק כדי שלא לפגוע בו עניתי לו בשפה רפה שיש משהו מעניין והצעתי לו את אותו מבנה. להפתעתי הוא ממש התלהב והחליט שהוא רוכש את הבניין. ניגשתי למוכר ואמרתי לו שיש לי רוכש שישלם את המחיר המבוקש ללא כל ויכוח ומה גם שמדובר באדם בעל חברה גדולה מאוד בתחום הנדל"ן שישלם ללא כל בעיה.

המוכר היה כבר מאוכזב מהרוכש הקודם שהבטיח לשלם ובשעת מעשה הערים קשיים רבים עד פיצוץ העסקה ולא שש לגשת לעסקה אלא אחרי שכנועים רבים שמדובר באדם רציני מאוד הפעם.

אכן ניגשנו לעסקה ועשינו את כל מה שצריך בשביל לחתום על חוזה הרכישה, (עורכי דין ויועצים חדשים) וסוף סוף הגעתי לרגע האושר שבו ארוזתי מעט עושר, אלא שהפעם המוכר קיבל רגליים קרות והחליט שאם חברה זה גדולה מעוניינת לרכוש את הנכס אזי שבתם הנכס שווה יותר...

כעסתי עליו ואמרתי לו שעד שיש משהו רציני והנה הוא מפיל את העסקה מדמינות... אמרתי לבורא עולם שאני כבר לא יכול עם העסקה הזו ואני זו הצידה. לאשתי אמרתי שנוסעים מחר עם המשפחה לטיול להתאווור...

מירושלים נסעתי עם המשפחה לקיסריה להתאווור מעט ולהחליף אווירה. פתאום שמתי לב שתפילת מנהג מתקרבת. חיפשתי בית כנסת ואמרתי לאשתי שאני מעדיף להיות מעשרה ראשונים ולהמתין מעט למניין. נכנסתי לבית הכנסת ולהפתעתי הרבה מול עיניי ראיתי לא אחר מהמוכר שממנו ברחתי... הוא גם היה מופתע לראות אותי ומסתבר שגם הוא ברח מירושלים כדי להתאווור ושלא אשגע אותו. שינוי ממש לא האמנו למראה עינינו. אחרי התפילה הוא ניגש אלי ואמר שזהו אות ממשם שיניפגש בכזה מקום נידח וביום ראשון אכן נסגרה העסקה לשמחת שני הצדדים...

רק כאשר שחררתי העסקה השתחררה... בעל המעשה: ד.מ.

הפענוץ לדכות את הרבים בסיפור של השגחה פרטית פוזמן לשלוח אל ר' שפחה ספואלס בפקס: 15326517922 או לי: o.y.wines@gmail.com

כל המירא וחמיעא דאיכא ברשותי

כל המירא וחמיעא דאיכא ברשותי, דהתהי דולא חמיתיה, דהתהי דולא חמיתיה, דבערתה דולא בערתה, דכפרתה דולא כפרתה, דאריעא דאריעא (ביטול חמץ)

הרה"ק בעל "אמרי נועם" מדי"קוב זצוק"ל היה זורש את נוסח ביטול חמץ כמון חומר, על פי הנודע שהחמץ רומז ליצר הרע (זול"ק ח"ב מ:), שאור שבעיסה שבליתו של אדם.

והיינו הרמז: 'כל המירא וחמיעא דאיכא ברשותי' - הוא החמץ והשאור של היצר הרע שיש ברשותי, 'דחזיתיה' - שהסתכלתי במקומות שאסור להסתכל רח"ל, 'ודלא חזיתיה' - שלא הסתכלתי במקומות שצריך להסתכל, מקומות טובים קדושים וטהורים. 'דחמיתיה' - שהתחממתי בחימום הייצר במקומות שאסור להתחמם, 'ודלא חמיתיה' - שלא חממתי את עצמי במקום שצריך להתחמם ולהתרגש בדברים שבקדושה. 'דבערתיה' - שהיה יצרי בווער כאש לדבר עבירה, 'ודלא בערתיה' - שלא בערתי כאש בהתלהבות אש קודש בתורה ומצוה ובתפילה.

העצה בדבר היא, 'לבטל ולהוי הפקר כארעא דארעא' - שיבטל את עצמו בביטול היש ויכניע עצמו הפקר כעפרא דארעא, שבכך יזכה להגיע אל התשובה השלמה.

שמתוך הביטול זוכה האדם להכיר את חסרונו, לראות ולהבין מה שנצרך לתקן בנפשו, להחזיר כל דבר לשורשו ולמקומו הנכון.

זה ענין 'ביטול חמץ', לבטל הסדר הקודם, כדי שיתקיים בו מעתה בהיפקר, 'דחזיתיה' - במקום הטוב והנכון, 'ודלא חזיתיה' - לשמור את העיניים שלא להסתכל במקום האסור. 'דחמיתיה' - להתחמם לדבר מצוה, 'ודלא חמיתיה' - שלא להתחמם לדבר עבירה. 'דבערתיה' - לבעור ולהתלהב כלהב אש בתפילה ובמצוה, 'ודלא בערתיה' - שלא לבעור ולהתלהב בדברים גשמיים כאכילה ותאוות ח"ו - ובכך יתהפך החמץ למצה הרומזת ליצר הטוב (זול"ק ש:).

ובזה יזכה להכין את לבבו ונפשו כראוי לקראת חג הפסח הבעל"ט, להתקדש בקדושת המצה קדישא, ולהתדבק בדעת עליון בנהירו דאנפון, אמן.

§ • § • §

הרב החסיד הצדיק מורנו הרב רבי שמואל שפירא זצ"ל, מזקני מנהיגי עדת חסידי ברסלב פה עיר הקודש ת"ו, היה בסוף ימיו חלוש ותשוש, ראייתו נחלשה וגופו הצנום היה נזקק רבות לעזרה. - על אף שברוח לא נס לחיו, והמשיך תדיר בעבודת הקודש בשמחה והתלהבות רבה כנודע.

סיפר לי נכדו המסור הרב ר' מרדכי פרנק שליט"א, שהיה לצידו באותם זמנים, ולא זוהי ידו מתחת ידו, והיה אף ישן אצלו בביתו ומשמשו בכל דבר. שבשנה אחת בהגיע ליל בדיקת חמץ, פנה אליו זקנו הצדיק בבקשה: הנה נא זקנתי והגעתי לגיל שיבה, ולצערי תש כוחי וכוח ראייתי, ואיני יכול לבדוק החמץ בכל הבית בעצמי. אנה במטותא, תבדוק אתה את החמץ בביתי בשליחותי. הוא אמר לו זאת בצער וכאב גדול, תוך שהוא נאנח ואומר: הגם, שכמו שאני הייתי בודק תמיד, לא תוכל לבדוק... עשה לכל הפחות כפי יכולתי!

הנכד נדרך והסתלק מרוב מצור, ומיד שאל את זקנו הצדיק: וכיצד היה הסבא בודק את החמץ? אולי אוכל גם אני לבדוק כמו כן? אך הסבא התחמק ולא ענה לו תשובה ברורה כיצד היה נוהג הוא לבדוק את החמץ... הנכד לא וויתן, והחל להפציר ולבקש מלפניו שייספר לו כיצד היה בודק הוא את החמץ, ואולי בכל זאת אוכל גם אני לבדוק כן... - הנכד ממש התחנן על כן, בראותו כמה מצטער אותו צדיק, על שאינו יכול לבדוק חמץ כמנהגו מימיים ימימה...

כשראה ר' שמואל הצדיק שהוא מבקש כל כך נענה לו, וסיפר שבשנים הטובות כשהיה כוחו במתניו היה לובש את הקאפטין שלו כשהוא הפוך על הצד השני (כדי שלא יתלכלך), וכך היה נשכב כל כולו על הרצפה... ובודק אבן אחר אבן בעיון וריכוז רב, ולא הניח סניטימטר שלא נבדק היטב! ואף בדק בתוך החוריצים שבין הבלטות... וכך הייתי מסיים בדיקת חמץ עם אור הבוקר! סיים הסבא.

עתה הבין הנכד היטב, מדוע לא יוכל הוא לקיים המצוה כדרך שזקנו היה מקיימה...

ללמדך 'ביעור חמץ' מהוו...

ועוד סיפור לי הרי"י מרדכי שליט"א, על אביו מוהר"ר יהודה ליב פרנק, שעד בימי בחורו דבק בהצדיק הרב ר' שמואל שפירא, והיה אחד

מתלמידיו המובהקים ב'שוה"ל הגדול של ברסלב בפאתי מאה שערים, ובאחד השנים בימי בחורו בפרוס חג הפסח רצה לקבל על עצמו את מנהג החסידים וחומרם שלא לאכול 'שרייה' [געבראקס'] בפסח, אבל בבית הוריו נהגו כמנהג הרבה מאנשי ירושלים שהתירו אכילת השרייה. הוא פנה אל הצדיק, ושאל: היות חכה להתקרב מאוד לעדת החסידים, ורוצה עתה לנהוג כמותם בחומרת השרייה, האם ראוי הוא לנהוג כן, אף שביתו כן אוכלים?

אמר לו רבי שמואל: המנהג יפה מאד, וגם שמח אני על שחפץ אתה לנהוג בחומרות. אבל לעת עתה בהיותך עדיין בחור, הרי טרחת חומרתך זו תיפול על כתפי אמן... שתצטרך לדאוג עבורך בכל דבר שלא יהיה בתערובת שרייה, וזה בודאי יקשה עליה, ואם כן נמצאת מפיל חומרתך על כתפי אחרים... עדיף אפוא להתמתן עם חומרתך זו עד לאחר הנישואין, שאז תוכל להנהיג את ביתך בהידור כאוות נפשך!

ואכן לאחר נישואיו כאשר נשא את ביתו של רבי שמואל הצדיק לאשה, הנהיג בביתו חומרא זו, כפי שנהגו בבית חמיו הצדיק ע"ה. § • § • §

בעירו של הרה"ק רבי מרדכי מטשרנוביל זצוק"ל התגורר יהודי תלמיד חכם ירא ושלם, שלא נמנה על חסידיו של הרבי. אך כשעבר ליד בית מדרשו בשביעי של פסח, ושמע את תפילת החג הגלגלה והשירה הנפלאה שבקעה מחלונות בית המדרש, נכספה נפשו ונמשכה פנימה לחזות בקודש ולחמם את לבבו בנועם אש עבודת החסידים.

יהודי תלמיד חכם זה ידוע היה כאחד המחמירים הגדולים שבעיר, ונקרא בפי כל 'דער פרומער', בתחומים רבים היה נוהג סלסול בעצמו בחומרות שונות שלא היו נהוגים אצל שאר העם. - וביותר בחג הפסח היו לו חומרות על גבי חומרות כדי להתרחק ביותר, שלא יכשל חלילה אף לא במשהו חמץ.

מנהג יפה נהגו בני העיר טשרנוביל בחג הפסח, כמו בהרבה תפוצות ישראל, להכין לפני החג 'חביות' ענק של מים עבור כל ימי הפסח, והיו סוגרים אותם היטב כדי להשתמש בהם במשך ימי החג. כך שאף אם ח"ו התערב במים איזה משהו חמץ לפני החג, הרי הוא כבר התבטל בשעת 'ביטול חמץ' שבערב הפסח. מה שאין כן אם ישאבו את המים מן הנחרות באמצע החג, בעת שכבר אין מועילה בהם תורת ביטול, איכא למיחש שמה התערב במים חמץ לאחר זמן איסורו שכבר אינו בטל כלל.

גם במנהג זה היה ה'פרומער' דן מוסיף חומרות על חומרות, והקפיד שכל הפועלים הגויים העוסקים במלאכת מילוי המים בחביות, והבאתם מן הנגה אל הבית, ילבשו בגדים מחודשים ומצוחצים היטב, ויסקרו את שערותיהם מכל פיזור כלשהו, וכיצא בזה היה מהדר בחומרות שונות שנועדו להבטיח מכל צדדים יוצרי צדדים שלא יתכן שיפול שום שמץ גריגי של חמץ בחביות המים.

והנה כאשר נכנס בשביעי של פסח אל בית מדרשו של הצדיק נהנה מאוד מן התפילות והזמירות, ועם תום התפילה עבר אצל הרבי בין כל הקהל להתברך בברכת החג.

לאחר שברכו הרבי במאור פנים בברכת 'גוט יום טוב', הוסיף ואמר לו: עליך לשוב בתשובה, על החמץ שנמצא אצלך בחביות המים! הוא עמד המום, משתומם ונבהל עד עמקי נשמתו, הדברים נפלו עליו כרעם קשה שכאינו מבין כלום, הרי הוא זה שהחמיר כאן בחומרותיו יותר מכל בני העיר בהרחקת כל צל ספק חשש חמץ עד קצה האחרון, וכיצד יתכן כזאת שדווקא אצלו ובחביות המים שלו נמצא החמץ? הוא החל לרוץ מהרה לביתו כדי לבדוק אם אכן צדקו דברי הרבי, חיש מהר עלה אל עליית הגג, פתח את מכסה החביות הגדולה, ומה מאוד חשכו עיניו כראותו חתיכת חמץ גדולה, גלוסקא יפהפייה צפה על פני המים, רחמנא ליציל!

רוחו נפלה בקרבו, והוא התמלא צער וכאב נורא על המכשול הגדול שבא על ידו בחמץ בפסחו!

בפיך ברכיים כשכולו שבור ורוצץ חזו שוב אל בית מדרשו של הרבי, שעדיין עמד ניצב על מקומו בבית המדרש, הוא ניגש אל הרבי בשברון לב, ואמר:

הפקר בעפוד הנא <

שלוש שאלות יש לי אליכם:

ראשית, אם ידע הרבי שיש לי חמץ בביתי, למה הדיעני זאת רק עתה בסוף החג, ולא תיכף מתחילת הפסח כדי להצילני מן המכשול?

שנית, מדוע אירע לי מקרה חמור שכזה?

ושלישית, כיצד אירע הדבר, שאחר כל החומרות הגדולות שעשיתי מכל הצדדים, שבכל זאת נפל אל תוך החבית חתיכת חמץ נוראה כזו?

השיב לו הרבי הקדוש, ואמר: אענה לך על ראשון ראשון, ועל אחרון אחרון.

א) בדבר שאלתך הראשונה, למה לא הודעתך עד הלום. - משום שלא ראיתי אותך אצלי כאן בבית המדרש כלל כל ימי החג רק עתה... כלום סבור הנך שאני רואה בכל עת את כל המים שבכל חביות העיר, לדעת מה נעשה בתוכם? אלא שמשבאת לפני והשתפת עמנו בחיבור התפילה ושמתח את החג, הכרתי בסעייתך דשמיא ברושם החמץ שפינק, כדי להצילך מן המכשול.

ב) ואשר שאלת, מדוע מגיע לך ממשול חמור זה, אחר שהרביית כל כך חומרות על גבי חומרות. - זהו מחמת שסמכת על אותם החומרות שלך, שהם בוודאי יצילוך מן החמץ... ושכחת לישא עיניך למורם, להתפלל ולערוך שוע, ולבקש מהשם יתברך שיצילך בכוחו הגדול שישמור אותך הוא בשמירה עליונה ממשוה חמץ בפסח.

אדרבה, שאר בני בעיר שאינם מרבים בחומרות כמותך, ועדיין ליבם נוקפם מחשש חמץ כל שהוא, הרי הם נושאים תפילה ובקשה לפני הש"ת: ירבונו של עולם, שמרני נא והצילני

ממשוה חמץ בחג. וממילא אחר שמתפללים להקב"ה הרי הם מגלגלים ביטחונם והיבם כלפי שמיא, וזוכים לסעייתך דשמיא ממורמים להרחיק מים את החמץ. - שכבר נודע מפי ספרים וסופרים שללא דשמיא שישמרו את האדם מן השמים מן החמץ, כמעט בבלתי אפשרי שלא יימצא משוה חמץ ברשותו!

אבל אנה סמכת על עצמך, והוספת להמציא אופנים ותחבולות שונות כדי להבטיח שבשום אופן לא נכנס אצלך חמץ, ואת התפילה הנאמרת בערב הפסח אחר ביטול חמץ בבקשת השמירה מן החמץ לא אמרת, רק סמכת על כך שבודאי אחר כל הטרדות הללו הכל שמוך בטוב. אבל

שכחת להסתכל כלפי מעלה ולבקש מן המשגיח העליון, שומר עמו ישראל לעד, שהוא ית' ישמור ויציל אותך מן החמץ. - נמצאת ממילא בגאווה מרדחת מצמצמך את הסעייתך דשמיא העליונה, ועד מזהר מצא חמץ [שהוא

קליפת הגיא] את דרכו אל תוך חביתך!

ג) ועל שאלתך השלישית, כיצד אירע הדבר אחר שהכל היה סגור ומסוגר במגעול וברית. - אנלה לפניך גופא דעובדא היכי הוה, שכאשר שרכת בערב פסח את הגויים הפועלים למלאות את החבית במים, והוספת לגזור עליהם את כל חומרותיך, מה שלא ראו ולא נדרשו משאר בני העיר, התכעסו הם עליך, ומתוך כעסם נדברו להכשילך בערמה, וקפצו חרש בימי הפסח אל גג ביתך, פתחו את מכסה החבית והטילו פנימה את חתיכת החמץ שמצאת שם! ותיכף חמקו כלעומת שבאו...

המורם מטיב זה המעשה, שצריך איש ישראל בכל דבר לישא את עיניו השמימה, ולא להיות סמוך ובטוח כל כך

בעצמו בכוחו ובמעשיו, ובפרט בענין השמירה מחמץ בפסח. וככל שמרבה האדם להשליך את כל צרכיו על התפילה, לשפוף את שיחו לפני קונו, וזכה יותר לסעייתך דשמיא, והש"ת שומר ומציל אותו מכל רע.

• § • § •

סיפר לי אבי מורי הגה"צ בעל "מעדני השולחן" זצ"ל, שראה פעם את מרן הגאב"ד רבי זעליג ראובן בעגניס זצוק"ל בעל "לפלות ראובן" בערוב ימיו, כשהיתה זוגתו הרבנית הצדקנית חולה וזקנה, ובימים שלפני חג הפסח היתה מתאוננת ובוכה לפני שאין כוחה במותנה לעשות את כל עבודות הניקיון הגדול של לפני הפסח, כדרכה מימים ימימה.

נענה הרב ואמר לה, לא מצאתי את הספוג'ה גדולה בשולחן ערוך ובפוסקים... גם לא כתבו להזהר שלא להשאיר אף קמצוץ אבק כל דהוא בכל הבית... וגם לא שצריכות הזוגיות שבחלון להבריך משני הצדדים... רק שמכבדין את הבית לפני בדיקת חמץ, [עיינין שולחן ערוך הלכות פסח (סי' ת"ג ס"א) ונושא כלים]. ואין צריך כי אם לנקות ולהסיר את כל החמץ בלבד, מכל אותם המקומות שמכניסים בהם חמץ.

וכן הראה לה כמה וכמה מקומות בבית שמעולם לא הכניסו בהם חמץ, ואין שום חשש לנקות בהם, ובכך הניח את דעתה בלב שקט שעשו את הפסח כשר כהלכתו.

ובודאי אשריהם ישראל בכל מה שפועלים ועושים הידורים במלאכת הפסח, ואין לזלזל חלילה בעבודת הפסח שאין ערוך אליה כידוע מספרים הקדושים, רק למדנו כאן שיש לדעת

להבדיל בין עיקר הדין להידור, והנח להם לישראל.

• § • § •

מרן הרה"ק רבי אהרן ראטה זצוק"ל בעל "שומר אמונים", שהשבעו חל יומא דהילולא שלו (ו' ניסן תש"ו), סיפר שבשנה אחת ניסה להתמקד בחודש ניסן בימים שלפני החג בעיקר בעבודה הרוחנית בלבד, הוא לא נטל כמעט חלק בהכנות הבית לקראת החג, והתרכז כל כולו אן ורק בעבודת הקודש, ובימים שלפני החג היה סגור בחדרו בהנהגה הרוחנית בלבד.

והעיד על עצמו, שבאותה שנה לא חש כמעט התעלות בליל הסדר, היה זה אצלו כלל סדר של אדם פשוט!

ואמר שמכאן למד, שבהעדר טיב ההכנות הגדולות שבעבודה המעשית והגשמית שלקראת חג הפסח, אי אפשר לזכות לאור הגדול הזורח ומאיר בזה הלילה.

• § • § •

אימי מורתי עליה השלום, מרת מיכלא איטא בת רבי יחיאל מאיר זצ"ל (יא"צ השבוע ביום ג' י"א ניסן) היתה בעלת יסורים גדולה, אבל גם ידעה היטב כיצד לסבול את אותם היסורים, ולקבלם באהבה.

בערך כשנה לפני פטירתה נפלה ושברה את רגלה ל"ע, מיד כשנפלה חשתי אליה מהרה לבדוק מה קרה עימה, והבנתי מיד שקיבלה מכה קשה ביותר. אבל לשאלותיי כיצד היא מרגישה והיכן כואב לה וכו', אמרה לי: וכי חושב אתה שהקב"ה מכה בחינם? חס ושלום! זה בוודאי מגיע לי! ואני ממש נהנית מזה...

כי אבוא לעולם הבא נקייה ומזוככת יותר, כאשר ידוע (ברכות ה.) שייסורים מרקים עונותיו של אדם!

את המילים הללו היא לא אמרה בהיותה במצב רגוע ונינוח... אלא מתוך יסורים קשים ומרים, כשהיא מתפלת מכאבים! ואפילו לא רצתה לקחת כדור להרגעת הכאבים הנוראים... באומרה, שאם הקב"ה לתת לה יסורים, אינה רוצה להתחמק מזה! שכן אם תתחמק עתה ממכה זו, הרי בודאי שתצטרך לשלם זאת בפעם אחרת...

האמונה התמימה היתה שירת חייה! כאשר כל חייה היו מקשה אחת של אמונה שלמה מוצקה ואיתנה, והחזירה גם בילדיה תמיד אמונה חזקה, ניתן להאריך בזה רבות, אך לא כאן המקום.

היא זכתה שילוו אותה מן העולם בעת לווייתה גם כן בשירת האמונה. וגופא דעובדא התחיל כשנתיים לפני פטירתה, כאשר התארחא בביתי בליל הסדר וסידרו בבית מנין לתפילת ערבית, ולאחר התפילה שרו כולם יחד את שיר האמונה "אדון עולם", כנהוג בהרבה קהילות ישראל.

כששמעה אמי מורתי ע"ה את השירה נתנה ממנה מאוד, ובתום התפילה ניגשה אלי ואמרה לי: ברצוני שילוו אותי לאחר פטירתך מן העולם עם הניגון הזה! וכן חזרה על כך גם למחרת אחרי תפילת יום טוב, שמשאלתה היא שילוו אותה מן העולם בשירת האמונה של "אדון עולם"!

ואכן כך הוה, בעת הלוויה שרו את שירת "אדון עולם" כבקשתה, והיתה שם התעוררות גדולה מאד בין קהל המלוים בזכותה - ת. נ. צ. ב. ה.

• § • § •

קרב יום אשר הוא לא יום ולא לילה, רם הודע פי קך חיים אף קך חלילה, שזכרים הפסד לעירך על חיים וכל חלילה, מאד פאור יום תשכח לילה (וצר לשפת הנחלה)

השנה בליל הסדר
כבר לא תקרא שיר השירים עם נמונים ופיהוקים...
השנה בליל הסדר
תגיד שיר השירים עם כל החיות והברען
כי תבין מה שאתה אומר
תרע את הפטש
ותתהבר למנוחה הק'

מגילת שיר השירים
מגילת שיר השירים, זה, היינו אומר יקר מאוד משפתנו של הגה"צ רבי ממילא בתן רבינוני שליטה ובו מדורים מגוונים השווים לכל נפש אשר כל אחד ימצא בו אות נפשו, ללמוד לדעת להבין ולהתקין

טיב השיר
שנכתב בשפה ברורה ובנועמה למען ירוץ הקורא בו

טיב התפוחים
אצרות ופנינים דרך דרוש ורמז

טיב התפילות
חוב רופן אהבה להבנת הנמשל של השיר בין כנסת ישראל לבינוי שבשמים

טיב המסדר
פירוק מסור והדרכה בעבודת ה'

ניתן לחשב בתמיכת הספרים המבחרות
הפסד ראיתי חסד הטיהים בבית רבי יוסף סיניון 03-619414

על הברכה יעמדו
התורמים להפצת העלון

ע"י יעקב צינן ישראל	ע"י מרת הינדל בת משה ירסיוהו ובלומה	יוסף בן טילה רחא לרפואה שלימה	האחים היקרים העומדים תמיד לימין רבינו הרב יחודה בן שרה שיינדל והרב שאול יחזקאל בן שרה שיינדל וכל משפחתם - להצלחה בכל העניינים	שרה שיינדל בת טילה רחא להצלחה בכל העניינים	לע"י מרת חיה סאסא בת לאה נלביעי יסין תנצבה.	לע"י הבחור שמואל מאיר ז"ל בן יבלחסיא רבי ישראל יצחק נלביעי יחנסלו תנצבה.	גרפצ'יק סל: 02-5002321	קשת הרשת ממונ: י"א ירסיוהו מביחור 02-6257948 info@keshet-hahesht.co.il	גלי פו
---------------------	-------------------------------------	-------------------------------	---	--	---	--	------------------------	--	--------

י"ר ל ע"י קהילת שבתי בבית ד' | רח' ישעיהו 7 ירושלים טל: 05276-10455 078-3331109 | shivti11@gmail.com

יהודי יקר! אל תחזיק טובה לעצמך, הנך עוזמן להדפיס ולהפיץ את העלון באזור פגונויך ולהיות שותף לזיכוי הרבים. הפענוניינים יקבלו את העלון בכפול (אפשר גם ישירות לרפוס) בקובץ ההדפסה. Anyone Interested in receiving Tiv Hakehila weekly in Hebrew or English should Email - Sheldon@hpins.net Or | zelig@gmail.com or text 718-249-7173